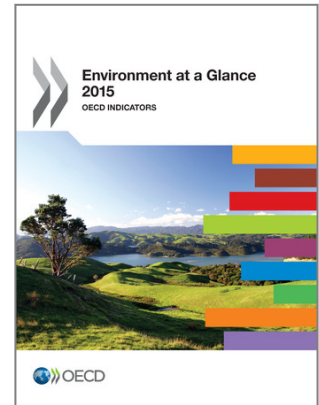

OECD *Multilingual Summaries* Environment at a Glance 2015 OECD Indicators

Summary in Hungarian

Olvassa el a teljes könyvet az alábbi témában: 10.1787/9789264235199-en

Környezetvédelmi körkép 2015 OECD-mutatók

Összefoglalás magyarul

2000 óta látható előrehaladást sikerült elérni a hagyományos légszennyező anyagok kibocsátása, a közlekedés üzemanyag-hatékonysága, az energiaszükséglet csökkentése, a megújuló energiaforrások, a vízfelhasználás, a szennyvízkezelés és a biodiverzitás védelme terén. Ez részben a gazdasági tevékenység gazdasági válságot követő lelassulásával, másrészt pedig a környezetterhelés enyhítését szolgáló eszközök – többek között a fogyasztói magatartás befolyásolását és a környezetvédelmi költségek internalizálását célzó adózás – OECD-országok általi fokozottabb alkalmazásával magyarázható. A környezetvédelmi szempontok a fejlesztési együttműködésekben, a kutatásban és a fejlesztésben is egyre nagyobb mértékben érvényesülnek.

Az előrehaladás sok esetben azonban még mindig csak marginális, a politikák gyakorta inkoherens volta pedig aláássa a negatív környezeti hatások csökkentésére irányuló erőfeszítéseket. Az országok továbbra is számos módon támogatják a fosszilis tüzelőanyagok előállítását és használatát, a gazdasági tevékenység pedig továbbra is szorosan együtt jár a széndioxid-kibocsátással, valamint az energia és más természeti erőforrások pazarló felhasználásával. A jövőt illetően a legnagyobb kihívást a klímaváltozás, valamint a környezetrombolás egészségre és a jövőbeli növekedésre, illetve fejlődésre gyakorolt hatása jelenti. Ezen kihívások kezelése szilárd politikákat és megbízható információkat kíván meg, különösen a növekedés újbóli megindulásakor.

Fő megállapítások

A levegőszennyezés továbbra is aggodalomra ad okot mind az éghajlat, mind az emberi egészség vonatkozásában.

- Bár az üvegházgáz-kibocsátás mértéke világszerte nő, 2000 és 2012 között szinte az összes OECD-országban visszaesett, jelezvén, hogy a gazdasági növekedés szétvált az üvegházhatású gázok kibocsátásától. Ez részben a gazdasági tevékenység gazdasági válságot követő lelassulásával, másrészt pedig a klímapolitikák megerősödésével és az energiafogyasztási minták változásával magyarázható.
- Az OECD-országokban azonban sokkal magasabb az egy főre jutó széndioxid-kibocsátás, mint a világ más régióinak zömében: fejtenként 9,6 tonna a világ többi részén mért fejtenként 3,4 tonnával szemben. A jelenlegi politikák mellett a globális szintű széndioxid-kibocsátás becslések szerint mintegy a háromszorosa lesz annak az értéknek, amely a globális hőmérséklet hosszú távú emelkedésének 2 °C-ra való limitálásához lenne szükséges.
- A kén-oxidok és a nitrogén-oxidok kibocsátása folyamatosan csökkenő tendenciát mutat az energiatakarékosság, a tüzelőanyagok helyettesítése, a kibocsátás-szabályozás és a technikai fejlődés következtében.
- Az OECD-országok felében a lakosság több mint 90%-a van kitéve olyan mértékű finomrészcseke-koncentrációnak (PM_{2,5}), amely felett már egészségkárosító hatásokat figyeltek meg.

meg. Ezek a részecskék – melyek nehézfémeket és toxikus szerves anyagokat is tartalmazhatnak – mélyen behatolnak a tüdőbe.

A vízigény nő, de a vízfelhasználás stabil szinten maradt.

- A hatékonyabb vízfelhasználásnak és a jobb árképzési politikáknak, valamint az olyan alternatív vízforrások, mint az újrahaznosított és a sóatlanított víz nagyobb mértékű kiaknázásának köszönhetően az édesvíz-kitermelés stabil szinten maradt. Bár számos országban megfigyelhető a vízkitermelés és a GDP-növekedés relatív szétválása, az országok harmadában közepes vagy nagy mértékű stressz sújtja az édesvízforrásokat, sok ország pedig helyi vagy szezonális vízhiányokkal kénytelen megküzdeni. A klímaváltozás még tovább súlyosbíthatja ezeket a hiányokat, még a megbízható vízellátással rendelkező országokban is.
- Az OECD-országok lakosainak csaknem 80%-a számára biztosított a kommunális szennyvízkezelés. Számos ország emelkedő költségekkel szembeül az előregedő víz- és szennyvízhálózatok korszerűsítése kapcsán. Némelyiküknek más módszereket kell találnia a kis vagy elszigetelt települések kiszolgálására, valamint a független kis szennyvíztisztítók megfelelő ellenőrzésének biztosítására.

A kommunális hulladék esetében továbbra is a hulladéklerakóban való elhelyezés a legmeghatározóbb hulladékkezelési mód.

- A 2000-es években lelassult a kommunális hulladék termelése. Egy OECD-térségben élő személy éves szinten átlagosan 520 kg hulladékot termel, és bár ez 30 kg-mal kevesebb a 2000-ben mért mennyiségnél, még mindig 20 kg-mal több az 1990-es értéknél. Habár a hulladékokat újrahaznosítás révén egyre nagyobb mértékben visszatáplálják a gazdaságba, az OECD-országokban továbbra is a hulladéklerakóban való elhelyezés a legmeghatározóbb hulladékkezelési mód.

A biodiverzitást egyre több veszély fenyegeti.

- Az OECD-országokban számos állat- és növényfaj veszélyeztetett, főként a nagy nép- és infrastruktúra-sűrűséggel rendelkező országokban. Észak-Amerikában és Európában a mezőgazdasági területeken és az erdőkben élő madarak állománya 40 év alatt csaknem 30%-kal lett kisebb. Számos erdőt fenyeget a pusztulás, a fragmentáció és a más jellegű földterülettel alakítás veszélye. A megújuló energiaforrások alkalmazásával kapcsolatos célkitűzések elérése kapcsán jelentkező fa iránti kereslet növekedése egyre nagyobb szerepet játszik az erdők kizsákmányolásában.

A gazdasági szektorokban nem egyenletes a környezetvédelmi előrehaladás.

- Az energaintenzitás csökkenése a 2000–2014 közötti időszakban is folytatódott. A megújuló energiaforrások használata egyre növekszik, különösen Európában. A megújuló energiaforrások az OECD villamosenergia-termelésének 21%-át (2000-ben 15,6%-át), valamint a teljes energiaellátás csaknem 9%-át (2000-ban 6%-át) adják. A fosszilis tüzelőanyagok azonban még mindig meghatározó szerepet játszanak az energiaellátásban (részesezésük 80%).
- A közúti forgalom növekedésének üteme az OECD-országok zömében meghaladta a gazdasági növekedés ütemét. Az országok kevésbé környezetszennyező járművek használatát ösztönző erőfeszítéseit gyakorta ellensúlyozza a járműállomány és a forgalom növekedése, mely tovább növeli az üzemanyag-felhasználást és a környezetszennyezést.
- A mezőgazdasági területek szinte minden országban csökkentek, csakúgy, mint a mezőgazdasági vonatkozású üvegházgáz-kibocsátás és a foszfáttartalmú műtrágyák használata. A szerves gazdálkodásba vont földterületek aránya azonban továbbra is alacsony, alig 2% feletti, ámbár ez az érték nem mutatja meg az egyes országok közötti jelentős eltéréseket. Az Európai Unióban magasabb az ilyen földterületek aránya, egyes országokban akár a 10–17%-ot is eléri.

Nő a kutatás, a fejlesztés és az innováció támogatása.

- A környezetvédelemre fordított állami K+F kiadások 2000 óta több mint 20%-kal nőttek, és a 2008-as gazdasági válságot követően az összes állami K+F kiadásnál gyorsabb ütemben álltak vissza a válság előtti szintre. Mindezek ellenére az összes állami K+F kiadásban elfoglalt részesezésük a 2%-ot sem éri el. Az összes energiaköltségen belül a megújuló energiákra fordított kiadások részesezésé 8%-ról 24%-ra nőtt.

- A környezetvédelmi célokra adott hivatalos fejlesztési támogatás mértéke tovább nőtt; az összes hivatalos fejlesztési támogatáson belüli részesedése a 2002-es 9,6%-os értékről 12,6%-ra nőtt; a megújuló energiákra adott támogatás pedig meghaladta a nem megújuló energiákra adott támogatás mértékét.

Továbbra sem egyszerű a környezetszennyezést beárazó piaci eszközök bevezetése.

- A környezetvédelmi adókat egyre növekvő, bár a foglalkoztatási adókhoz képest még mindig csak korlátozott mértékben alkalmazzák. A belőlük befolyt bevétel 2013-ban a GDP mintegy 1,6%-át tette ki. A legnagyobb hányadot az energiaadók (69%), valamint a gépjármű- és közlekedési adók (28%) képviselték. Az eltérő energiaadó-kulcsok, az ingadozó árjelzések, a komoly környezeti kárt okozó tüzelőanyagokra kivetett adók alacsony szintje, valamint az egyes szektorokban használt tüzelőanyagok adómentessége akadályozza az alacsony szén-dioxid-kibocsátású gazdaságra való áttérést. Sok ország még mindig magasabb adókulcsot alkalmaz a benzin, mint a gázolaj esetében, a végfelhasználói árakba beépített adók pedig általában magasabb a háztartások, mint az ipari felhasználók esetében.

© OECD

Ez az összefoglalás nem hivatalos OECD fordítás.

Ez az összefoglalás abban az esetben másolható, ha megemlítsre kerül az OECD szerzői joga és az eredeti kiadvány címe.

A többnyelvű összefoglalások az eredetileg angol ill. francia nyelvű OECD kiadványok kivonatos fordításai.

Az OECD on-line könyvesboltban díjmentesen állnak rendelkezésre: www.oecd.org/bookshop

További információ kérhető a Közügyi és Kommunikációs Igazgatóság Jogi és Fordítási Csoportjától: rights@oecd.org, fax: +33 (0)1 45 24 99 30.

OECD Rights and Translation unit (PAC)

2 rue André-Pascal, 75116

Paris, France

Látogasson el honlapunkra: www.oecd.org/rights

Olvassa el a teljes angol nyelvű verziót az OECD online könyvtárában, az OECD iLibrary-n!!

© OECD (2015), *Environment at a Glance 2015: OECD Indicators*, OECD Publishing.

doi: 10.1787/9789264235199-en